

کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:

صاحب کالا هزینه تعلل از سر عادت یا آگاهانه گمرکات را می‌پردازد

رامین موق

اکثر کارشناسان و مردم اعتقاد دارند در صورت تصویب بودجه ۱۴۰۳ سال آینده یک سال سخت‌مالیاتی خواهد بود. تصحیح نظام مالیاتی کشور از شمارهایی است که اکثر دولت‌ها مطرح می‌کنند اما کونشانی از اصلاح؟ دولت سیزدهم اعلام کرد که لایحه بودجه سه سال آینده با رویکرد انضباط مالی، رفع ناترازی‌ها و همچنین کاهش اتکا به نفت نهایی و تقدیم مجلس شد. اما دولت اخذ مالیات و عوارض را در آمد پایدار تعریف کرده است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، در بخش منابع، اتکای دولت به درآمدهای فروش نفت و گاز و سایر درآمدهای حاصل یافته است، به طوری که ۱۴۹۵ هزار میلیارد تومان از کل منابع دولت در محل درآمدهای پایدار تامین خواهد شد. در واقع سهم درآمدهای

پایدار از کل بودجه عمومی از ۵۰۶ درصد در بودجه ۱۴۰۲ به ۶۱۵ درصد در لایحه بودجه ۱۴۰۳ افزایش یافته است. در بخش درآمدهای پایدار، میزان درآمدهای مالیاتی با ۴۹۸ درصد افزایش به هزار و ۱۲۲ میلیارد تومان افزایش یافته است. در صورت تحقق این هدف، برای اولین بار ۴۶۰۱ درصد از کل منابع بودجه از محل مالیات تامین می‌شود. در صورت افزودن درآمدهای گمرکی به درآمدهای مالیاتی، سهم مالیات از منابع لایحه بودجه سه سال آینده به حدود ۵۲ درصد خواهد رسید.

مالیات جدید از چه کسانی اخذ می‌شود؟

با توجه به افزایش مالیات اول این سوال پیش می‌آید که این بار مالیاتی بر دوش کدام گروه‌ها قرار می‌گیرد؟ نگاهی به جزئیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ نشان می‌دهد سازوکارهای افزایش حقوق و وصول مالیات به ضرر اقساط حقوق بگیر تنظیم شده است.

در مورد لایحه بودجه ۱۴۰۳ از جنبه افزایش حقوق کارمندان و همچنین معافیت‌های مالیاتی نکاتی وجود دارد

از جمله اینکه ۱- بر اساس تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۳ حقوق کارکنان دولت ۱۸ درصد و دریافتی بازنشستگان لشکری و کشوری ۲۰ درصد افزایش خواهد یافت. ۲- همچنین بر اساس تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۳ سقف معافیت مالیاتی سقف معافیت مالیاتی سالانه موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ در سال ۱۴۰۳ مبلغ یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون ریال تعیین شده است.

در همین خصوص رئیس اتاق بازرگانی ایران عنوان کرد که مالیات و عوارض اسم محترمانه باج‌گیری نشود. حسین سلاح‌ورزی در اکتاف شخصی خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: مالیات و عوارض وقتی در آمد پایدار دولت محسوب می‌شود که تولید و عرضه کالاهای عمومی واجد ارزش افزوده باشد.

هزینه انبارداری چهار برابر شد

دو روز پیش دبیر اتحادیه واردکنندگان نهادهای دام در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه: ۴ برابر شدن هزینه‌های انبارداری در مبادی ورودی کشور و ابطال مصوبات ترخیص کالاهای اساسی منتظر تامین ارز خبر داد. به گزارش تسنیم، محمد مهدی نهنووندی نوشت: ابطال مصوبات

ترخیص کالاهای اساسی منتظر تامین ارز که تا چهار ماه در انتظار ارز هستند آن هم بدون پیش‌آگهی، فاقد وجاهت قانونی است و درخواست می‌شود برای رفع این معضل دستور رسیدگی صورت پذیرد. او افزود: درآمدهای ناشی از افزایش ۴ برابری تعرفه انبارداری به بهانه کندی خروج کالاهای اساسی از گمرکات کشور از یکسو و توقف مجوز خروج این اقلام که تا چهار ماه در انتظار ارز هستند آن هم بدون پیش‌آگهی، فاقد وجاهت قانونی بوده و از غیر منصفانه‌ترین روش‌های ایجاد درآمد دولتی آن هم از سفره مردم محسوب می‌شود.

یک کارشناس اقتصادی در واکنش به این افزایش خاطر نشان کرد که نام باج‌گیری‌ها را گذاشته‌اند در آمد پایدار! پدram سلطانی در صفحه شخصی خود در ایکس (توییت سابق) نوشت: «حال که بحث افزایش یورپی عوارض (بخوانیم جریمه) خروج از کشور داغ است بد نیست بدانید که دولت از اول این تعرفه انبارداری را در گمرکات کشور چهار برابر کرده از آن سو با پیچیده کردن روزافزون

مقررات، مانند گاری کالاها در گمرک راهم طولانی‌تر از گذشته کرده، یعنی خودش نمی‌گذارد کالاها به موقع از گمرک خارج شوند و از این تأخیر خروج، جریمه ۴ برابری هم می‌گیرد.»

بودجه جدید قابلیت جلوگیری از فرار مالیاتی را ندارد

یک کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» در باره بودجه سال ۱۴۰۳ عنوان کرد: آنچه در ظاهر این بودجه هست قابلیت جلوگیری از فرار مالیاتی و کاهش معافیت‌های مالیاتی را ندارد زیرا مبنای این لایحه، بر گرفتن مالیات از کسانی است که سابقاً معافیت مالیات از آنها اخذ می‌شده است.

این مقدار بوده است. او افزود: بررسی هانشان می‌دهد سرمایه گذاری خالص در ایران بار شد منفری و روبروست. حالا می‌بینیم در قالب برنامه هفتم رشد سرمایه گذاری خالص را حدود ۶۵ درصد محاسبه شده است. سوال مهم اینجاست که این عدد از کجا و با چه منطقی محاسبه شده است؟ این استاد دانشگاه تأکید کرد: متأسفانه سال‌هاست که بهره‌وری رشد منفری را به خود اختصاص داده است و یکبار به اعلام می‌کنند باید سالانه ۳ درصد رشد داشته باشیم. وقتی بهره‌وری سال هاست بار شد منفری روبروست، و اتفاقاً در دو سال اخیر نیز همین وضعیت وجود دارد، چرا این پیش‌بینی لحاظ شده است؟ مگر مشکل ما فقط همین پیش‌بینی بوده است؟ عزتی در پایان خاطر نشان کرد: هیچ‌کدام از بندهای برنامه هفتم تحقق پیدا نمی‌کند.

می‌توانند بخردند زیرا این خودروها به لحاظ قیمتی به صرفه‌تر از خودروهای بنزینی هستند.

۲۹ آبان محمد ضارفرزین، رئیس کل بانک مرکزی، نیز وارد میدان شد و اعلام کرد که تأمین یک میلیارد دلار برای واردات خودروی برقی مورد پذیرش قرار گرفته و با یک میلیارد و ۴۰ میلیون یورپی که برای اتوبوس، ون و موتورسیکلت‌های برقی

هادی حق‌شناس اظهار کرد: باید بررسی کرد که افزایش مالیات از چه گروهی گرفته خواهد شد؟ امروزه از کارکنان دولت به سهولت مالیات گرفته می‌شود اما بسیاری که حتی فعالان اقتصادی هستند به راحتی مالیات نمی‌پردازند. لذا اگر این افزایش مالیات از فرار مالیاتی جلوگیری کند و باعث کاهش معافیت‌های مالیاتی شود طبیعتاً می‌تواند مطلوب باشد. اما اگر باز فشار مالیات بر گروه‌هایی باشد که سابقاً نیز مالیات پرداخت می‌کردند نمی‌تواند مطلوب باشد.

او تأکید کرد: در باره درآمد پایدار دولت باید گفت اقتصاد ایران به لحاظ ظرفیت پرداخت مالیاتی بیش از این عددی است که دولت پیش‌بینی کرده اما به این شرط که مالیات اخذ شده از کسانی نباشد که سنوات گذشته هم پرداخت می‌کردند، بلکه دولت پایه‌های مالیاتی خود را گسترش دهد. همچنین دولت باید معافیت‌های مالیاتی را کاهش دهد و مهم‌تر از همه باید جلوی فرار مالیاتی را بگیرد.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: اگر دستگاه‌های اجرایی تعلل کنند مقصر صاحب کالا نیست، اما در نهایت صاحب کالا هزینه تعلل سایر دستگاه‌ها را می‌پردازد. در این حالت قیمت تمام شده کالای افزایش می‌یابد. حق‌شناس در پایان تأکید کرد که افزایش هزینه انبارداری تنها در صورتی می‌تواند مطلوب باشد که کالا زودتر به دست مصرف‌کننده برسد.

اختلافات طبقاتی عمیق‌تر می‌شود

یکی از وظایف و کارکردهای مالیات در اقتصاد علاوه بر تأمین درآمد دولت، باز توزیع درآمد عادلانه شدن دستمزدهاست. همچنین باید مالیات‌دهنده نتیجه پرداخت خود را در رفاه اجتماعی ببیند. اما وقتی در یک اقتصاد فقط از یک طیف خاص، که عمدتاً تاجرو طبقات پایین میانی هستند، مالیات اخذ شود، درآمد آن‌ها کمتر و بیشتر خواهد شد. در مقابل قشر خردوار که افزایش نرخ تورم تغییر محسوسی در سطح رفاه و زندگی آنها ایجاد نمی‌کند و چه بسا فرار مالیاتی نیز دارند، روز به روز فرقه‌تری می‌شوند، چنانچه گویی دولت در واقع حامی این قشر است.

هدف‌های اصلی مثل رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری و اشتغال قابل تحقق نیست. البته امکان اینکه برخی اهداف پولی تحقق پیدا کند وجود دارد.

انجام خواهد شد، در مجموع ۲ میلیارد یورو برای خودروهای برقی ارز کنار گذاشته شده است. با این حال آبان تمام شد و امروز ۶ روز از آذر هم گذشته اما خبری از واردات و عرضه خودروهای برقی در قالب تاکسی نیست و نکته مهم‌تر اینکه علی‌آبادی واردات را به هفته‌های آینده موکول کرده است. وزیر صمت در برنامه تلویزیونی اعلام کرد که در هفته‌های آینده تاکسی‌های برقی به تدریج وارد تهران می‌شود.

البته نکته مهم‌تر در صحبت‌های علی‌آبادی آنجا بود که گفت: برنامه داریم تا آخر امسال ۱۰۰ هزار تاکسی برقی در شهرهای بزرگ داشته باشیم. این جمله دقیقاً همان وعده‌ای است که پاراسال وزارت صمت در زمان سکانداری رضافاطمی امین در مورد خودروهای بنزینی داده بود. وعده‌ای که هیچ‌گاه محقق نشد و امروز که یک سال از این سخنان می‌گذرد در مجموع ۱۱ هزار خودرو وارد کشور شده و یاد مسیر برای ورود به کشور است.

خبر اقتصادی

تورم آبان به ۴۴.۹ درصد رسید

در آبان ماه ۱۴۰۲، نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۴۴.۹ درصد رسید که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۰.۶ واحد درصد کاهش یافته است. به گزارش ایلنا، از مرکز آمار ایران، در آبان ماه ۱۴۰۲، شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور به عدد ۲۱۰.۹ رسیده است که نسبت به ماه قبل، ۲.۲ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۳۹.۲ درصد افزایش و در دوازده ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۴.۹ درصد افزایش داشته است. همچنین نرخ تورم نقطه به نقطه بدون تغییر ۳۹.۲ درصد باقی مانده و تورم ماهانه خانوارهای کشور به ۲.۲ درصد رسیده است. لازم به ذکر است دامنه تغییرات نرخ تورم سالانه کشور برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۴۳.۰ درصد برای دهک اول، ۴۶.۳ تا ۶۶.۳ درصد برای دهک دوم است. بر این اساس فاصله تورمی دهک‌ها در این ماه به ۲۳.۳ واحد درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۱.۹ واحد درصد) ۱.۴ واحد درصد افزایش داشته است.

به دلیل کاهش قدرت خرید مردم:

صادرات شیر خام افزایش یافت

بنا بر گفته فعالان صنعت لبنیات کشور آنچه سبب افزایش صادرات لبنیات کشور شده مازاد آن در داخل به دلیل کاهش قدرت خرید مردم است. به گزارش ایلنا، آمار گمرک از افزایش صادرات محصولات لبنی ایران در هفت ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داده است. مبتنی بر این آمار ارزش صادرات ۱۳ درصد و وزن آنها ۱۶.۵ درصد رشد داشته است. دبیر انجمن صنایع فرآورده‌های لبنی ایران در این خصوص تأکید کرد: سرانه مصرف لبنیات جامعه ایرانی به دلیل کاهش قدرت خرید مردم پایین آمده و این امر دامداران را با مازاد شیر خام روبرو کرده است. رضایاگری افزود: با این حال اگر صادرات نباشد، صنایع لبنی متضرر می‌شوند. او تصریح کرد: مردم در حالی قدرت خرید لبنیات ندارند که قیمت‌های این گروه کالایی توسط سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان کنترل می‌شود و هیچ‌گونه افزایش قیمتی خارج از چهارچوب این سازمان و مبنی بر عرضه و تقاضا در بازار لبنیات اتفاق نمی‌افتد.

وزیر اقتصاد مدعی شد:

پیش‌بینی پذیرش شدن اقتصاد پس از ۱۲ سال

وزیر اقتصاد گفت: آیین‌نامه ماده ۲۴ قانون بهبود محیط کسب و کار که برای پیش‌پذیر کردن اقتصاد است، در کمیسیون اقتصادی دولت تصویب شد که امیدواریم در آذرماه مورد تصویب نهایی دولت هم قرار می‌گیرد. به گزارش خبرگزاری مهر، احسان خاندوزی در مورد زمان ابلاغ آیین‌نامه ماده ۲۴ قانون بهبود محیط کسب و کار اظهار کرد: ماده ۲۴ این قانون نیازمند آیین‌نامه‌ای است تا برای اولین بار به دولت و بخش خصوصی کمک کند اقتصاد پیش‌بینی پذیر شود. گفتنی است سال ۱۳۹۰ قانون بهبود محیط کسب و کار با ۲۹ تصویب شد اما بعد از ۱۲ هفتاد ماده ۲۴ این قانون برای اجرا ابلاغ نشده است.

معاون اقتصادی بانک مرکزی:

تلاش می‌کنیم نرخ ارز مرکز مبادله مرجعیت پیدا کند

معاون اقتصادی بانک مرکزی عنوان کرد: به دنبال این هستیم که مرکز مبادله را به عنوان یک بازار شفاف در اقتصاد نهادینه کنیم و نرخ آن هم مرجعیت داشته باشد. به گزارش تسنیم، محمد شیرچیان افزود: زمانی که عمده نیازهای بازار ارز از این مرکز تأمین می‌شود طبیعتاً کمک خواهد کرد تا این مرکز مرجعیت پیدا کند، چرا که اغلب نیازهای کلان و خرد مصرف‌کنندگان را تأمین می‌کند و تأکید کرد: قانون جدید بانک مرکزی به گونه‌ای نوشته شده است تا اختیارات این نهاد سیاستگذار در اصلاح نظام بانکی بیشتر شود و ابزارهای بهتر و موثرتری به بانک مرکزی خاصه در مقوله اصلاح نظام بانکی داده است که در نتیجه بانک مرکزی می‌تواند با قدرت بیشتری این موضوع مهم را ادامه دهد.

گفت و گو

یک استاد دانشگاه:

برنامه هفتم قابلیت اجرایی ندارد

استاد دانشگاه تربیت مدرس با اشاره به اینکه با وجود تحریم، توسعه امری محال به نظر می‌رسد، گفت: طراحی یک برنامه‌آن هم برنامه اقتصادی به یک سری الزامات، سازوکار و ابزاری نیاز است که باید استفاده شود. به عنوان گام اول، وضعیت موجود اقتصاد را باید کامل بسنجیم و با توجه به فضای موجود مثل تحریم، سیاست‌های کلی رهبری و غیره فضای موجود را فراهم کنیم. این گام اول است که متأسفانه هدف‌های ما هیچ

گزارش

به‌رغم وعده‌های وزارت صمت:

آبان تمام شد، اما خودروی برقی وارد نشد

وزارت صمت وعده داده بود که در آبان ماه حدود ۲ هزار خودروی برقی برای عرضه در بخش تاکسیرانی وارد کشور خواهد شد؛ با این حال آبان تمام شد و خبری از خودروهای برقی نیست. به گزارش خبرگزاری مهر، وزیر صمت از روز نخست به مسکن هدایت وزارت صمت را بر عهده گرفت، کلیدواژه «خودروهای برقی» را در هیچ یک از سخنرانی‌های خود از قلم نینداخت؛ عباس علی‌آبادی اعتقاد دارد که استفاده از خودروهای برقی اعم از وارداتی و داخلی می‌تواند نقطه شروعی برای ایجاد تحول در حوزه‌های مختلف از جمله، صنعت خودروسازی، محیط‌زیست، کاهش مصرف سوخت و... باشد.

بر همین اساس، مهدی ضیغمی، معاون علی‌آبادی و رئیس سازمان توسعه تجارت ایران، هم در ۲۹ مهر ماه و هم در دوم آبان ماه، وعده آغاز واردات خودروهای برقی از آبان ماه را داد؛ او ۲۹ مهر ماه اعلام کرد: واردات خودروهای برقی از آبان ماه آغاز می‌شود و بعد از اینکه عرضه خودروهای برقی وارداتی به تاکسیرانی به اتمام رسید می‌توان برای عرضه خودروهای برقی عمومی نیز اقدام کرد. در ادامه نیز در دوم آبان ماه ضیغمی تأکید کرد: برنامه جدی برای واردات خودروهای برقی اعم از فول برقی، هیبرید، پلاگین و... داریم. یکی دو هزار خودروی برقی در همین آبان ماه وارد خواهد شد که در مرحله نخست مشتری تاکسی رانی است اما در مرحله بعدی مردم عادی هم